

Oueten. Parochialis.

1 Reu. Pater. **I**ntroducta fuit Lis in Curia Episcopali Oueten. illius sede vacante inter Fiscalem eiusdem Curia Episcopalis, Homines, & Parochianos Ecclesie Parochialis S. Eulaliae de *Presno*, ac D. Garziam Valledor Principales nostros; Et Ven. Monasterium ac P. Abbatem de Villanoua Ordinis S. Bernardi Aduersarios super eo, quod dicitur Parochiani, & litis Consortes pretendebant eandem Parochialem Ecclesiam esse liberae provisionis Episcopi Oueten. facien. per concursum ad formam *Sac. Concil. Trident.*, dictique Abbas, & Monachi praefati Monasterij e contrario eam quaestionem promouebant, quod erat de eorum Iurepatronatus, diuque in dicta Curia hac Controuersia discussa, tandem Iudex Deputatus a Reuerendissimo Capitulo eadem Sede Episcopali vacante per Sententiam definitiuam pronunciauit, non constituisse neque constare de praefato Iurepatronatus. adeoque dictam Ecclesiam esse liberae provisionis Episcopi, vt colligitur ex *Summ. n. 1. litt. A.*

2 Ab ista itaque Sententia interposita fuit Appellatio pro parte dicti Ven. Monasterij Aduersarij ad Nuncium Hispaniarum, & agitata huiusmodi Causa Appellationis coram D. Stephano Gonzalez de Mena Iudice Curiae Nunciaturae praefatae, iste Sententiam protulit in parte, & partibus reuocatoriam d. praecedentis Iudicati, vt ex dicto *Summario num. 1. litt. B.*, a qua interposita Appellatione pro parte Principalium ad Sanctissimum, vt ex dicto *Summario num. 1. litt. C.*, ea tamen fuit admissa a dicto Iudice ad effectum dumtaxat hancmet Appellationem prosequendi coram dicto Reuerendissimo Nuncio, vt ex dicto *num. 1. ead. litt. C.* Vnde dictum Venerabile Monasterium, a quo pro altera parte sibi contraria fuerat interposita Appellatio ad eundem Reuerendissimum Nuncium, expediuit consuetas Litteras Citatorias coram eodem, istisque praesentis praedictis Principalibus nostris, illico se protestarunt in Actis, quod cum ipsi interposuissent Appellationem ad Sanctissimum, & animum constantem habuerint eam prosequendi coram illo, ad quem effectum opportunè recurrerant ad Urbem, vbi iam notitiam habuerant, quod decretae erant Litterae Citatoriales; Ideo protestabantur de Nullitate, & Attentatis, quatenus Causa prosequeretur coram dicto Nuncio Hispaniarum, ex quo nunquam consenserunt, nec consentire profitebantur Appellationi admissae a Iudice de Mena ad Nuncium praefatum, repetendo pluries ac pluries quod vbi Causa coram dicto Nuncio prosequeretur, iterum appellabant ad

Summum Pontificem, & de nullitate dicebant, ut conuinceretur ex dicto *Summario num. primo litt. E., & F.*

- 3 Verum huiusmodi Protestatione minimè attentata, Reuerendissimus Nuncius in contumaciam huius Partis sua Iura minimè deducere curantis coram eo super meritis Causæ, Sententiam protulit, in qua confirmauit in omnibus, & per omnia præfata Sententiam d. Iudicis de Mena. Interposita iterum ab utraque Parte ab hac Sententia Appellatione ad Sanctissimum, eaque ad utrumque effectum admissa, pro parte Ven. Monasterij Aduersarij statim fuit expedita Commissio per Breue directa quibusdam Iudicibus de Partibus, in quorum Locum deinde subrogatus fuit D. Io. Franciscus de Ayala, coram quo immediatè Comparentes dd. Principales nostri ad hanc instantiam vnicè promouendam, ità denuò protestati fuerunt, ut in dicto *Summario num. 1. litt. K. ibi = Inhærentes Appellationi pridem interpositæ eamque iterum interponentes à Sententia Reuerendissimi Nuncij, utpote quia non obstante declinatoria coram eo interposita, EISQVE INDEFENSIS confirmasset Sententiam latam per dictum Doctorem Mena. INSTETERUNT ANNILLARI SENTENTIAM AB EO LATAM, ad quem effectum reproduxerunt omnia, quæ præcedenter allegauerant, ac notariam nullitatem dd. Sententiarum fundatam in eo quod cum ipsi essent legitimi Appellantes à Sententia, quam pronunciauerat d. Doctor Mena, dictamque Appellationem interposuissent ad Sanctissimum &c. huiusmodi articulo minimè euacuato, eisqve indefensis, & inordinatè processum fuerat ad Sententiam definitiuam; Allegantes ulterius præsidium restitutionis in integrum.*
- 4 Sed hac quoque Instantia minimè reputata, ac pariter indefensis super meritis Causæ dd. Principalibus, Sententiam protulit d. Ayala Iudex subdelegatus confirmatoriam alterius Reuerendissimi Nuncij, & denegando nouam Appellationem ab eisdem Principalibus interpositam relaxauit Litteras Executoriales, ut ex dicto *Summario num. primo litt. L.* Istisque directis Canonico Scholastico Cathedralis Conchen., coram eo iterum repetitis protestationibus nullitatum vtriusque Sententiæ latæ postquam interposita fuerat Appellatio ad Sanctissimum, & in Vrbe usque sub 28. Nouembris 1731. fuerat expedita Commissio subdelegationis per Breue tribus Canonicis Cathedralis, quam de facto coram dicto Executore exhibuerunt, ut ex dicto *Summario num. primo litt. M., & N.* vbi latissimè, immò postmodum addendo quod istæ postremæ sententiæ latæ fuerant eis minime propria Iura promouentibus ex quo nunquam consentire voluerunt Iurisdictioni illorum Iudicum, qui easdem Sententias protulerunt, & enumerando omnes exceptiones, & rationes, quibus dd. Principales amplissimè

si è pollebant in præteritum minimè deductis, vt ex *Summario dicto num. primo litt. O.* Adhuc hisce omnibus multò minus attentis iterum d. Executor exequi mandauit Litteras Executoriales sibi directas, & præcepit affigi in Cappella maiori huius Ecclesiæ Parochialis Stegmata Regia, & Monasterij Aduersarij ad significandum, quod præteritis temporibus erat de illius Iurepatronatus, vt ex *Summ. d. n. 1. litt. P.*

5 Ad reparandum tot grauaminibus prædictis Principalibus nostris illatis, expediuimus oportunas Litteras Citatoriales pro aduendo hoc Supremo Tribunali cum insertione Commissionis directæ Iudicibus vni, aut pluribus de Partibus, quam damus in fronte Summarij; Istisque præsentatis personaliter toti Monasterio Aduersario Capitulariter congregato, vt habetur post dictam Commissionem *litt. A.*; dum earundem Litterarum vigore, in quibus compellebantur Partes, & Notarij ad tradendas Scripturas, & Copiam authenticam Actorum in Causa factorum, dd. Principales nostri cunctas vires impenderint ad eandem Actorum Copiam accipiendam; Monasterium Aduersarium trietas adeo validas interposuit coram Iudice, & in Tribunali Regio, vt in maximum contemptum huius Supremi Tribunalis impedire ei datum fuit extractionem eorundem Actorum, compellendo Notarium ad dd. Acta nunquam huic Parti tradenda iuxta fidelem narrationem distincte relatam, & ex gratia perlegendam in *Summario num. 2.* Itaut in his terminis eisdem Principalibus nostris eo meliori modo quo potuit datum solum fuit obtinere à Notario Causæ succinctam fidem omnium Actorum Processus coram omnibus Iudicibus compilati, vt patet ex dicto *Summ. num. primo signanter litt. Q.*

6 In hoc igitur statu dd. Monachi Aduersarij longè magis contumaces se ostendendo de hac ab eis patrata violentia, immò nil penitus fidentes de eorum futilissimis Iuribus, comparere hodiè recusant coram hoc ipso Supremo Tribunali, vnde longè, ac longè elapso termino in dd. Litteris Citatorialibus præfixo cogimur hanc Causam proponi facere *per Contradictas*; Ac proindè Commissioni vt desuper porrectæ rescribendum fore supplicamus = *Alteri per Breue in Partibus ex integro à Sententia Iudicis Don Stephani Gonzalez de Mena* = prout attenta Iustitia quæ nobis procul dubio assistit à consueta Iustitia RR. PP. obtinere confidimus.

7 Est enim vndique absolutum quod dicta Sententia Iudicis de Mena sit de sui natura appellabilis, tum quia Causa agitata fuit super Petitorio, seu pertinentia Iurepatronatus, & respectiue libertatis huius Ecclesiæ Parochialis; Tum etiam, & quia illius Sententia est reuocatoria alterius Curie Episcopalis Oueren. vt patet ex *Summario num. 1. litt. A. & B.* vt est

notorium, & admonet *Constant. ad Stat. Urb. annot. 52. art. 2. num. 507.* Undè tota quæstio reduceretur ad illam inspectio-
nem, an aliæ duæ postremæ Sententiæ Reuerendissimi Nuncij
Hispaniarum, & Subdelegari Ayala, quas pro nullis decla-
randas fore supplicamus, huiusmodi nullitati vitio reuera la-
borent. Verum nullitas huiusmodi veluti manifestissima red-
ditur in casu præsentis, vbi RR. PP. reminisci dignabuntur co-
tius rei desuper in expositione Facti enarratæ.

§ Iam enim agnouimus in Facto, quod à dicta sententia Iudicis de
Mena, qui processerat in secunda Instantia interposita fuerat
appellatio pro parte Principalium ad Summum Pontificem, vt
ex *Summario dicto num. 1. litt. C.* Quapropter in his terminis
præpedita omninò erat via, & cu cunq; Iudici inferiori, &
Parti aduersæ introducere Causam Appellationis coram alio
Iudice; Quemadmodum enim irrefragabile est quod vali-
dissime interponi possit appellatio à Iudice Ordinario *omisso*
medio ad Summum Pontificem ad Text. in cap. Dilecti de Ap-
pell. ibique Abb. num. 11. versic. Quartus casus, & Franc. limit. 10.
num. 25., & alij Repeten., Luc. Pet. in prax. lib. 5. cap. 1. sub
num. 16., Marant. in specul. par. 6. act. 2. princ. V. Et quando-
que appellatur num. 369., Rebuff. de privileg. Scholar. priuil. 163.
num. 2., & 3. cum alijs innumer. cumalatis per Scacc. de appell.
quest. 7. num. 46. cum plurib. seqq. Ità equè irrefragabile est
quod vbi Appellatio interposita sit ad Summum Pontificem si
alius Iudex inferior in eadem Causa se intromittat, totum id,
quod ab eo factum esset tanquam nullum, & attentatum in
omnibus circumscribendum venit, etiamsi id ipsum fuisset ex-
pletum coram Iudice, qui iuxtà gradualem ordinem in Cau-
sa appellationis immediatè procedere debuisset, vt egregiè
comprobat *Lancellost. de attent. par. 2. cap. 12. ampliat. 21. n. 1.,*
& seqq. ibi = Vigesimo primo amplia vt actus factus appellatione
ad Sanctissimum interposita, & pendente sit Attentatus, etiam
si sit factus ab eo, ad quem per gradus, & via ordinaria proce-
dendo appellatio fuisset deuoluta, quamuis enim appellatio ab Epi-
scopo, & alijs inferioribus regulariter ad Metropolitanum deuo-
luatur cap. Dilecti ibi 3. de appell.; Quia tamen potest ad Papam
etiam omisso medio appellari, vt notant omnes in dicto cap. Di-
lecti &c. si quis à sententia Ordinarij ad Sanctissimum appella-
uerit, & ea appellatione pendente Metropolitanus (tanquam su-
per Causa ad eum per appellationem deuoluta) Sententiam profe-
rat, talis Sententia dicitur nulla, & inualida, vt ex, Text.
in cap. Sollicitudinem, & ibi notant Scribentes, presertim, Franc.
num. 7. versic. Tertio quaritur de appell. Quinimò ad propositum
nostrum illa dicitur etiam Attentata, vt fuit resolutum in vna
Pampilonen. erectionis coram Caputaquen. 14. Maij 1568., ca-
ratio-

ratione quia appellatione interposita ad Papam alius non potest de
eu cognoscere cap. Sollicitudinem &c. = Et prosequitur d. Scacc. de
appell. ead. quest. 7. num. 55.

9 Atque hæc adeo vera, & firma sunt, ut interposita appellatione
ad Sanctissimum nec etiam Legatus Apostolicus possit agno-
scere eandem Causam appellationis, ut ait Franc. in cap. Con-
stitutus 45. num. 45. versic. Item aduerte de appell. ibique etiam
Barbos. num. 2., & seqq. cum alijs apud, Valasc. consulti. 62.
num. 2., & seqq. Immo sibi locum vindicare bebet id ipsum;
& si altera Pars, nimirum Monasterium Aduersarium appella-
uerit ad eundem Legatum Apostolicum, aut ad alium inferio-
rem Iudicem; Quia in concursu duplicis appellationis vna in-
terpositæ ad Papam, & alterius ad inferiorem, præualere de-
bet Appellatio directæ ad Summum Pontificem ex quo potes-
tas, & Iurisdicctio Iudicis Superioris absorbet Iurisdictionem
Inferioris ad Text. in cap. Si duobus 7. de Appell. ibique signan-
ter Franc. num. 3. versic. Quid autem si una Pars, ibique
Barbos. sub num. 2., Gambar. de auctor. Legat. de latere lib. 8.
quest. 25. num. 112., Lancellott. de Attentat. par. 2. cap. 12. de
Attent. appellatione pendent. ampliat. 15. num. 3., ubi ampliat
id procedere quanquam Causa fuisset prius exordita in gradu
appellationis coram Iudice inferiore sequendo Bero consil. 6.
num. 4. lib. 6., & Pirinch. in Ius Canon. lib. 2. tit. 28. sect. 4. §. 4.
num. 96. versic. Ratio posterioris partis.

10 Minimè refragante quod dictus Iudex de Mena appellationem
admisit, dummodò tamen prosequeretur coram ipso Nuncio
Hispaniarum; Quia huic Decreto Iudicis cum nunquam Prin-
cipales nostri acquieuerint, aut vllum consensum præstiterint
ut colligitur tum ex recurso ab istis facto ad Urbem ad obti-
nendum Breue subdelegationis, quod de facto obrinuerunt
paulo post, nimirum de mense Nouembris 1731., tum ex con-
tinuatis, & assiduis protestationibus factis tam coram dicto
Nuncio, quam coram alijs subdelegatis in quarta instantia,
quam demum coram ipso Executore Litterarum Executoria-
lium, ut habetur ex dicto Summario num. 1. litt. F. E. K. M.,
& N.; Palam proindè remanet, quod nullius penitus robo-
ris efficiatur dicta admissio Appellationis à Iudice de Mena li-
mitata, ut ea prosequeretur coram Nuncio Hispaniarum;
Electio enim Iudicis qui cognoscat Causam in gradu Appella-
tionis non spectat ad Iudicem à quo, aut alteri Parti appella-
tæ, sed soli Appellanti, à quo si interposita fuit Appellatio ad
Iudicem competentem, coram isto dumtaxat prosequenda
erit, nisi ei explicite fuerit renunciatum, ut comprobant Abb.
in cap. Si duobus 7. num. 20. versic. Vltimo Quero de appellat.
Marches. de Commiss. appellat. par. 2. cap. 1. num. 57. fol. 15.

Bero *consil.* 7. *sub num.* 19., & *seqq.* *num.* 1., *Ruginell. de appell.* §. 6. *cap.* 8. *num.* 6. *versic.* *Non poteris Scacc. de appell. quest.* 5. *num.* 99., & *quest.* 9. *num.* 3. Stantibus præsertim dictis protestationibus coram dicto Reuerendissimo Nuncio, & alijs, Subdelegato nimirum ac Exequire postmodum de hac ipsa nullitate reiteratè factis; Istæ enim præseruasse reputantur omninò intactam eandem nullitatem, neque ei per huiusmodi comparitiones factas coram dictis Iudicibus vnquam renunciatum, vt egregiè obseruat *Gonzalez Tellez. in cap. Sollicitudinem* 54. *num.* 1. *de Appellat. latissimè Salgad. de Reg. protest. par. 2. cap. 8. num.* 69., & *seqq.*, & *Sacc. de Appellat. quest.* 17. *limit.* 2. *num.* 43.

11 Hæc omnia quæ procul dubio procedunt ad ostendendam nullitatem Sententiæ Reuerendissimi Nuncij, qui processit in gradu appellationis, postquam Appellatio interposita fuerat ad Summum Pontificem, eodem Iure sibi locum vindicare debent aduersus aliam Sententiam subdelegati Ayala, qui in omnibus, & per omnia confirmauit dictam Sententiam Reuerendissimi Nuncij, vt ex dicto *Summario num.* 1. *lit.* L., & denegauit etiam Appellationem à Principalibus petitam, vt colligitur *ibidem*; Sententia enim nulla non promeretur confirmationem, ideoque si subsequens Iudex eam confirmauerit ab eodem nullitatis vitio nunquam saluari poterat ista secunda Sententia quoque, nisi in casu vbi ab hac non fuisset appellatū, eaque transiisset in Rem Iudicatam vt egregiè comprobant *Vant. de nullitat. sit. Qualiter Sententia, & Processus n.* 15., *Gratian. discept. forens.* 144. *per tot.*, *Adden. ad Greg. dec.* 176. *n.* 15., *Rot. in rec. dec.* 474. *num.* 4., & *seqq.*, & *dec.* 512. *per tot. par.* 2., & *coram Celso decis.* 326. *num.* 9., & 10.

12 Certius verò, & citrà vllam hæitationem, nullitas huius Sententiæ Confirmatoriæ remanet in patulo, ex eo quia nostri Principales coram dicto Iudice Subdelegato non solum de prædicta nullitate Sententiæ Reuerendissimi Nuncij ita simpliciter protestati fuerunt, sed solemnissimè quoque professi fuerunt, ipsos nolle deuenire ad examen meritorum Causæ, nisi prius dicta nullitas Sententiæ Nuncij fuisset declarata, vt ex protestatione, cuius verba supra in Facto transcripsimus legentur in *d. Summ. n.* 1. *lit.* K.; In hoc enim casu nunquam ac omninò nunquam datum erat d. Iudici Subdelegato deuenire ad confirmationem dictæ Sententiæ nullæ absque eodem nullitatis vitio, etiamsi Sententia confirmata agnosceretur iusta, vt egregiè conciliando Auctoritates inter se pugnantes concludunt *Vant. de nullitat. sit. Quibus mod. nullitates num.* 16., *Adden. ad Gregor. d. decis.* 176. *pariter num.* 16. *ibi* = *Prædicta omnia procedunt Parte non opponente de nullitate, nam stante appositione*

non potest Iudex Appellationis Sententiam nullam confirmare sed debet ante omnia illam uti nullam reuocare = Rot. coram Casare de Grass. decis. 9. num. 13. de sent., & re iudic., & par. 4. Diuers. decis. 37. per tot. ibi = Non potest procedi per aliquam confirmationem Sententiarum de partibus, cum Parte opponente Sententia nulla confirmari non possit, etiam quod esset iusta.

13 Indubitanter quia istæmet nullitatis oppositiones fuerunt iterum mordicus repetitæ coram Iudice Executore, ut ex dicto Summario num. 1. litt. M., & N. immò additum fuit quod ex hac ratione dd. Principales merita Cause ad ipsorum fauorem examinare omiserunt, quorum Iura, & quidem in compendio postmodum referunt coram dicto Executore ut ex dicto Summario num. 1. litt. O. Undè iuxta laudabilem stylum huius Supremi Tribunalis deneganda neque erit ista reuisio Cause, cuius meritorum examen ut vidimus coram Iudicibus de Partibus fuit ita oscitanter prætere missum, ne Iustitia eorum Iurium ita in obscuro reddita, nimis læsa remaneat.

14 Obstare demum non debet, quod in præsentibus non afferantur ipsæ Sententiæ contrariæ prout iacent, ipsaque acta originalia. sed solum fides succincta Notarij Cause de hisce omnibus testantis, ut ex Summario dicto num. 1. litt. Q. Quoniam sicuti desuper in Facto monuimus, cum copia istorum Iurium in debita forma haberi nequiverit vigore Compulsorialium insertarum in ipsis Literis Citatorialibus huius Supremi Tribunalis, ex quo Pars aduersa implorando quoque præsidium brachij sæcularis impediuit totis viribus ut eadem Actorum Copia Principalibus traderetur, ut constat ex documento ex gratia legen. in Summario num. 2.; Ideò in odium eiusdem Partis impediens extrahi integras copias Sententiarum, & aliorum Actorum haberi debet pro legali, & omninò subsistenti d. breuis fides accepta eo meliori modo quo potuit ob illatas violentias ipsimet Notario Cause ut optimè ad rem ait Bartol. in leg. Si Actores ibique Decius num. 13. ff. de in litem iurando, Rot. coram Seraphin. decis. 1305. num. 7. latissimè articulo discusso in recent. decis. 18. per tot. par. 5. decis. 203. num. 10. par. 16., & coram bon. mem. Ansaldo decis. 32. num. 34.

Quare &c.

Vitus Angelus Caualletti.
Ioseph de Bomplanis.

Signatura Iustitiæ

R. P. D.

A M A D E O

Oueten. Parochialis.

P R O

R. D. Promothore Fiscali Curia Episco-
pali Oueten., Parochianis Eccle-
sia Parochialis S. Eulalie
de Presno, & litis &c.

C O N T R A

Ven. Monasterium, & Abbatem
de Villanoua.

Facti.

Proponam die Iouis 1734.

F. F. Amadeus.

Typis Leone, & Mainardi 1734.

Sección Bibliografía Asturiana

RAST Ast. R. C. 58-1

01881217537 R93091581

